

Agencija za energijo

Poročilo o zagotavljanju zanesljive oskrbe z zemeljskim plinom za obdobje oktober 2019 – september 2020

Maribor, februar 2020

Kazalo vsebine

1	Uvod.....	2
2	Standard oskrbe z zemeljskim plinom	3
3	Dobavitelji zaščitenim odjemalcem zemeljskega plina v Republiki Sloveniji.....	4
4	Izpolnjevanje standarda oskrbe v obdobju oktober 2019–september 2020.....	5
4.1	Sedemdnevno obdobje z najnižjimi temperaturami	5
4.2	Tridesetdnevno obdobje z izjemno velikim povpraševanjem po plinu	6
4.3	Tridesetdnevno obdobje v primeru prekinitve na posamezni največji	7
	infrastrukturi s plinom.....	7
5	Prispevki dobaviteljev k zagotavljanju standarda oskrbe	8
6	Izpolnjevanje zahtev glede načinov zagotavljanja zanesljive oskrbe.....	8
7	Sklepne ugotovitve	10

1 UVOD

Agencija za energijo (v nadaljevanju agencija) objavlja četrto redno poročilo o pripravljenosti dobaviteljev zemeljskega plina za zagotavljanje nemotene oskrbe z zemeljskim plinom zaščitenim odjemalcem.

Uredba (EU) št. 2017/1938 (v nadaljevanju uredba) določa, da pristojni organi pripravljajo preventivne ukrepe in ukrepe za izredne razmere pri oskrbi z zemeljskim plinom. Uredba zahteva spremembe aktov, ki urejata načrt preventivnih ukrepov in načrt ukrepov za izredne razmere, ki so v pripravi. Izpolnjevanje standarda oskrbe je in ostane zahteva, ki se tudi vsebinsko ne spreminja, in jo morajo izpolnjevati dobavitelji zaščitenim odjemalcem.

Po še veljavnem Aktu o preventivnem načrtu ukrepov pri oskrbi z zemeljskim plinom (Uradni list RS, št. 2/15 in 9/17) dobavitelji zaščitenim odjemalcem redno letno poročajo pristojnemu organu o izpolnjevanju standarda oskrbe in ukrepov za zagotavljanje zanesljive oskrbe. Na podlagi teh poročil agencija pripravi in objavi skupno poročilo.

2 STANDARD OSKRBE Z ZEMELJSKIM PLINOM

Uredba v 6. členu določa, da dobavitelji »... sprejmejo ukrepe za zagotovitev oskrbe s plinom zaščitene odjemalcev v državi članici v vsakem od naslednjih primerov:

- (a) ekstremne temperature v sedemdnevnem koničnem obdobju, ki se statistično pojavlja enkrat v 20 letih;
- (b) vsako 30-dnevno obdobje izjemno velikega povpraševanja po plinu, ki se statistično pojavlja enkrat v 20 letih;
- (c) 30-dnevno obdobje v primeru motenj v posamezni največji plinski infrastrukturi v povprečnih zimskih razmerah.«

Standard oskrbe določa minimalne dnevne količine plina, ki jih mora dobavitelj zaščitene odjemalce zagotoviti v zgoraj navedenih primerih (a), (b) in (c). Izpolnjevanje standarda oskrbe v teh primerih je opisano v podpoglavjih 4.1, 4.2 in 4.3.

Spremenjen 168. člen Energetskega zakona (v nadaljevanju: EZ-1) iz leta 2019 določa, da so zaščiteni odjemalci poleg gospodinjstev tudi:

- distributerji toplote za daljinsko ogrevanje v napravah, ki ne morejo preiti na drugo gorivo oziroma vir toplote kot zemeljski plin, če dobavljajo toploto gospodinjstvom in osnovnim socialnim službam, razen izobraževalnih ali javnoupornih služb;
- osnovne socialne službe, ki so priključene na distribucijski ali prenosni sistem zemeljskega plina in niso izobraževalne ali javnoupornne službe.

Isti člen v nadaljevanju določa, da so osnovne socialne službe iz prejšnjega odstavka izvajalci zdravstvene dejavnosti, dijaški in študentski domovi ter izvajalci socialnovarstvenih storitev institucionalnega varstva, vsi s stalno ali začasno nastanitvijo varovancev, ter zapori.

Oceno porabe plina zaščitene odjemalcev v letu 2018 po novi definiciji kaže tabela. Ocena je v delu, ki se nanaša na druge zaščitene odjemalce plina, to so osnovne socialne službe, konzervativna in upošteva najvišje pričakovane vrednosti v tej kategoriji odjemalcev.

2018	Ocenjena letna poraba plina zaščitene odjemalcev [MWh]	Odstotek končne letne porabe v državi [%]
Gospodinjstvi odjemalci	1.156.000	12,24
Drugi zaščiteni odjemalci plina (osnovne socialne službe)	320.000	3,39
Distributerji toplote, ki dobavljajo toploto gospodinjstvom in osnovnim socialnim službam	252.798	2,68
Vsota	1.728.798	18,30

Tabela 1: Ocenjena skupna poraba plina zaščitene odjemalcev v letu 2018

3 DOBAVITELJI ZAŠČITENIM ODJEMALCEM ZEMELJSKEGA PLINA V REPUBLIKI SLOVENIJI

V letu 2019 je na slovenskem trgu delovalo 18 dobaviteljev zemeljskega plina zaščitenim odjemalcem, ki so pristojnemu organu poročali o:

- izpolnjevanju zahtev v zvezi z doseganjem standarda oskrbe,
- razpršenosti dobavnih virov in načinih zagotavljanja zanesljive oskrbe zaščitenim odjemalcem.

V imenu dobaviteljev zaščitenim odjemalcem, ki plina sami niso uvažali, so poročali njihovi dobavitelji, kot kaže tabela.

Zap. št.	Dobavitelj, ki poroča	Dobavitelj, ki je za poročanje pooblastil svojega dobavitelja
1.	Adriaplin, d.o.o.	
2.	ECE, d.o.o.	
3.	Elektro energija, d.o.o.	
4.	Energetika Ljubljana, d.o.o.	
4.1.		Enos, d.d.
5.	Energija plus, d.o.o.	
6.	Gen-I, d.o.o.	
7.	Geoplin, d.o.o.	
7.1.		Domplan, d.d.
7.2.		Energetika Celje, d.o.o.
7.3.		Jeko, d.d.
7.4.		JP Komunalno podjetje Vrhnika
7.5.		JP Plinovod Sevnica
7.6.		Komunala Slovenj Gradec, d.o.o.
7.7.		Komunalno podjetje Velenje, d.o.o.
7.8.		Petrol, d.d.
7.8.1		Istrabenz plini, d.o.o.
7.8.2		Plinarna Maribor, d.o.o.

Tabela 2: Dobavitelji zemeljskega plina zaščitenim odjemalcem

4 IZPOLNJEVANJE STANDARDA OSKRBE V OBDOBJU OKTOBER 2019-SEPTEMBER 2020

4.1 Sedemdnevno obdobje z najnižjimi temperaturami

Za določitev ekstremne temperature v sedemdnevnom koničnem obdobju, ki se statistično pojavlja enkrat v 20 letih, mejni primer (a), agencija uporablja povprečne dnevne temperature za tri slovenska mesta, Ljubljano, Celje in Maribor, v katerih prebiva zelo velik del zaščitenih odjemalcev.

Sedem najhladnejših dni v letu 2018 je bilo v obdobju od 25. februarja do 3. marca. Količine plina, ki so jih porabili zaščiteni odjemalci v obdobjih sedmih najhladnejših dni po letih kaže tabela.

Najhladnejše sedemdnevno obdobje								Povprečna dnevna poraba v tem obdobju
Obdobje 2015	3. 2.	4. 2.	5. 2.	6. 2.	7. 2.	8. 2.	9. 2.	
Količina [MWh]	9.206	8.999	9.226	9.117	9.356	9.197	9.564	9.238
Obdobje 2016	17. 1.	18. 1.	19. 1.	20. 1.	21. 1.	22. 1.	23. 1.	
Količina [MWh]	9.624	10.761	11.169	10.893	10.574	10.803	10.969	10.685
Obdobje 2017	5. 1.	6. 1.	7. 1.	8. 1.	9. 1.	10. 1.	11. 1.	
Količina [MWh]	10.503	11.489	11.253	11.717	12.375	13.022	12.940	11.900
Obdobje 2018	25. 2.	26. 2.	27. 2.	28. 2.	1. 3.	2. 3.	3. 3.	
Količina [MWh]	9.489	11.193	11.047	11.247	10.816	9.952,86	8.764	10.359

Tabela 3: Porabljene dnevne količine zemeljskega plina zaščitenih odjemalcev v obdobju sedemdnevni najnižjih temperatur v letih 2015 do 2018

V izračunu potrebnih količin plina, ki ga morajo zagotoviti dobavitelji zaščitenim odjemalcem, se upoštevata povprečna dnevna temperatura v najhladnejšem sedemdnevnom obdobju v letu 2018 in povprečna dnevna temperatura v najhladnejšem sedemdnevnom obdobju zadnjih dvajset let. Ti temperaturi sta znašali $-7,06^{\circ}\text{C}$ in $-8,85^{\circ}\text{C}$ ter sta upoštevani pri izračunu temperaturnega primanjkljaja in korekcijskega faktorja, ki za leto 2019 znaša 1,07. Povprečna dnevna poraba zaščitenih odjemalcev v najhladnejšem sedemdnevnom obdobju v letu 2018 je znašala 10.359 MWh. Ta poraba, povečana s korekcijskim faktorjem, določa **potrebne povprečne dnevne količine** plina v mejnem primeru (a) za vse dobavitelje skupaj. Skupne potrebne povprečne dnevne količine so znašale **11.045 MWh**. Dobavitelji zaščitenim odjemalcem morajo v obdobju od oktobra 2019 do septembra 2020 biti sposobni zagotoviti potrebne povprečne dnevne količine plina sedem zaporednih dni.

4.2 Tridesetdnevno obdobje z izjemno velikim povpraševanjem po plinu

Pri izračunu potrebne dnevne količine plina upoštevamo najhladnejše tridesetdnevno obdobje v zadnjih dvajsetih letih. Do konca leta 2018 je to obdobje od 9. januarja do 7. februarja 2006. Celoten odjem plina je v navedenem tridesetdnevnom obdobju v letu 2006 znašal 1.248.178 MWh.

V izračunu potrebnih količin zemeljskega plina upoštevamo skupni letni odjem uporabnikov prenosnega sistema v preteklem letu. Ta je v letu 2018 znašal 9.448.000 MWh, za primerjavo v letu 2017 pa 9.645.339 MWh. Predvidena letna poraba zaščitene odjemalcev v letu 2019 je znašala 1.492.507 MWh.

V tabeli 4 vidimo za zadnja štiri leta potrebne skupne količine zemeljskega plina, ki jih morajo biti sposobni zagotoviti vsi dobavitelji zaščitene odjemalcev v Sloveniji skupaj. Za primer (b) morajo dobavitelji zaščitene odjemalcev v obdobju od oktobra 2019 do septembra 2020 biti skupaj sposobni zagotoviti 30-dnevno količino plina 197.176 MWh. Potrebne povprečne **skupne dnevne količine** znašajo **6.573 MWh**, dobavitelji jih morajo zagotavljati 30 zaporednih dni.

Leto		Potrebne skupne 30-dnevne količine plina za zaščitene odjemalce	Potrebne povprečne dnevne količine plina za zaščitene odjemalce
2016	Količina [MWh]	207.138	6.904
2017	Količina [MWh]	195.993	6.533
2018	Količina [MWh]	224.837	7.495
2019	Količina [MWh]	197.176	6.573

Tabela 4: Količine plina, potrebne za oskrbo zaščitene odjemalcev v tridesetdnevnom obdobju z izjemno velikim povpraševanjem v letih od 2016 do 2019

V tej in naslednji tabeli se letnice nanašajo na leto, v katerem se 1. oktobra začne enoletno obdobje, o katerem se poroča in v katerem morajo biti dobavitelji zaščitene odjemalcev sposobni zagotavljati navedene potrebne količine plina.

4.3 Tridesetdnevno obdobje v primeru prekinitve na posamezni največji infrastrukturi s plinom

Dobavitelji zaščitenim odjemalcem morajo biti sposobni oskrbovati zaščitene odjemalce tudi, če se prekine dobava plina po največji infrastrukturi v povprečnih zimskih razmerah (primer c). V izračunu potrebnih količin plina upoštevamo količine, ki so jih zaščiteni odjemalci porabili v januarju preteklega leta, in korekcijski faktor, ki upošteva notranjo temperaturo, povprečne januarske temperature v preteklem letu in v zadnjih 20 letih.

Pri izračunu potrebnih dnevnih količin za leto 2019 upoštevamo povprečno januarsko temperaturo preteklega koledarskega leta in povprečno januarsko temperaturo v zadnjih dvajsetih letih. V letu 2018 je bila povprečna januarska temperatura 4,40 °C, povprečna januarska temperatura v zadnjih dvajsetih letih pa 0,59 °C. Korekcijski faktor za leto 2019 znaša 1,24. Skupna količina plina, ki so jo zaščiteni odjemalci porabili v januarju 2018, je 217.532 MWh, povprečna dnevna poraba v januarju 2018 pa 7017 MWh. Dobavitelji zaščitenim odjemalcem morajo biti v primeru (c) sposobni 30 dni zaporedoma zagotavljati skupaj povprečno **8731 MWh** plina dnevno ob prekinitvi dobave po največji infrastrukturi.

Leto		Skupna poraba zaščitenih odjemalcev v januarju preteklega leta	Povprečna dnevna poraba zaščitenih odjemalcev v januarju preteklega leta	Potrebne povprečne dnevne količine za zaščitene odjemalce v tem letu
2016	Količina [MWh]	241.720	7.797	8.713
2017	Količina [MWh]	285.419	9.207	9.161
2018	Količina [MWh]	348.698	11.248	9.014
2019	Količina [MWh]	217.532	7.017	8.731

Tabela 5: Količine, potrebne za tridesetdnevno oskrbo zaščitenih odjemalcev v obdobju prekinitve na največji infrastrukturi pri povprečnih zimskih razmerah v letih 2016, 2017 in 2018

5 PRISPEVKI DOBAVITELJEV K ZAGOTAVLJANJU STANDARDA OSKRBE

Dobavitelji zaščitenim odjemalcem se razlikujejo po velikosti in količinah plina, ki ga dobavljajo zaščitenim odjemalcem. Primerjamo deleže, ki jih imajo posamezni dobavitelji ali skupine dobaviteljev v skupni povprečni potrebni dnevni količini plina v primeru (a), ki znaša **10.359 MWh**.

Največji štirje dobavitelji Energetika Ljubljana, d.o.o. (skupaj z Enos, d.d.), GEN-I, d.o.o., Geoplin, d.o.o., (skupaj s skupino, za katero poroča) in Adriaplin, d.o.o., imajo v navedeni količini deleže med okoli 12 % in okoli 34 %. Njihov skupni delež je 96 %. Preostali dobavitelji imajo v navedeni skupni količini deleže med nekaj manj kot 1 % in nekaj manj kot 2 %, njihov skupni delež je 4 %. Navedeni deleži dobaviteljev se iz leta v leto spreminjajo, kar je posledica delovanja trga in menjav dobaviteljev.

6 IZPOLNJEVANJE ZAHTEV GLEDE NAČINOV ZAGOTAVLJANJA ZANESLJIVE OSKRBE

Akt o preventivnem načrtu ukrepov pri oskrbi z zemeljskim plinom v 8. členu navaja tržne ukrepe, ki jih dobavitelji lahko uporabljajo za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe. Uredba teh več ne navaja in tudi nastajajoči novi akt ne. Izbira, kako izpolniti zahteve za zagotavljanje zanesljive oskrbe, je vse bolj prepuščena dobaviteljem. Ti redno letno poročajo o tem, s kakšnimi ukrepi zagotavljajo zanesljivo oskrbo.

Agencija je prejela poročila dobaviteljev, navedenih v tabeli 1. Vsi dobavitelji v svojih poročilih izkazujejo načine, kako zagotavljajo zanesljivost oskrbe zaščitenih odjemalcev. Med njimi vsi izkazujejo razpršenost dobav in dobavnih poti. Vsi izkazujejo tržne ukrepe na strani ponudbe.

Dobavitelji so v poročilih navedli, da uporabljajo več ukrepov hkrati. Uporabljajo:

- kombinacijo dolgoročnih in kratkoročnih pogodb, kar izkazujejo s sklenjenimi dolgoročnimi pogodbami in s sposobnostjo, da po potrebi sklenejo dodatne kratkoročne pogodbe. Razlike med dobavitelji se kažejo predvsem v številu sklenjenih dolgoročnih pogodb in v obdobjih, za katere veljajo;
- prilagodljivost uvoza, razpršenost virov plina in dobavnih poti, kar izkazujejo s sklenjenimi pogodbami o dobavi plina z več ponudniki v tujini, ki omogočajo dobavo na dve mejni vstopni točki, Ceršak in Šempeter;
- za večino zaščitenih odjemalcev je na voljo tudi plin v skladiščih v tujini;
- nekaj dodatnih količin lahko pridobijo tudi kratkoročno na virtualni točki.

Navedene ukrepe dobavitelji zagotavljajo z ustreznimi pogodbenimi odnosi oziroma ureditvami in urejenimi članstvi na trgovnih platformah ali virtualnih točkah, kjer lahko pridobijo potrebne količine plina.

Dobavitelji poročajo, da imajo zagotovljene ali pa lahko kratkoročno pridobijo tudi potrebne zmogljivosti na severni in zahodni vstopni točki v Slovenijo, saj so člani ustrezne platforme za zmogljivosti. Na obeh vstopnih točkah je za te količine stalno na voljo dovolj prostih zmogljivosti.

Netržni ukrepi niso uporabljeni. O morebitnih dobavah čez tretjo mejno vstopno točko (Rogatec) in o drugih mogočih ukrepih, ki jih dopušča Akt o preventivnem načrtu ukrepov, dobavitelji niso poročali.

7 SKLEPNE UGOTOVITVE

Dobavitelji zaščitenim odjemalcem so pristojnemu organu, Agenciji za energijo, posredovali podatke o izpolnjevanju zahtev iz še veljavnega Akta o preventivnem načrtu ukrepov pri oskrbi z zemeljskim plinom.

Za izpolnjevanje standarda oskrbe morajo dobavitelji v obdobju od 1. oktobra 2019 do 30. septembra 2020 zagotavljati naslednje povprečne dnevne količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev za tri mejne primere:

- (a) v sedemdnevnem obdobju z najnižjimi temperaturami: **11.045 MWh/dan,**
- (b) v tridesetdnevem obdobju s posebno velikim povpraševanjem: **6573 MWh/dan,**
- (c) v tridesetdnevem obdobju ob prekinitvi na posamezni največji infrastrukturi: **8731 MWh/dan.**

Dobavitelji zaščitenim odjemalcem morajo biti sposobni zagotoviti navedene količine plina za mejni primer (a) sedem zaporednih dni, za mejna primera (b) in (c) pa trideset zaporednih dni.

Agencija ugotavlja, da so dobavitelji zaščitenim odjemalcem v poročilih izkazali, da razpolagajo ali so sposobni po potrebi pridobiti navedene potrebne količine plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev in potrebne zmogljivosti za prenos plina v Slovenijo.

Dobavitelji uporabljajo več tržnih ukrepov na strani ponudbe hkrati, zlasti kombinacijo dolgoročnih in kratkoročnih pogodb, prilagodljivost uvoza, razpršenost virov plina in dobavnih poti, ki omogočajo dobavo na dve vstopni točki, Ceršak in Šempeter. Čeprav je mogoče prenašati manjše količine plina v Slovenijo tudi čez vstopno točko Rogatec, te možnosti dobavitelji še ne uporabljajo. Dodatno imajo dobavitelji na voljo plin v skladiščih v tujini, dodatne količine pa lahko pridobijo tudi kratkoročno na trgovalnih platformah ali na virtualni točki v Sloveniji.

Dobavitelji poročajo, da imajo zagotovljene ali lahko kratkoročno pridobijo tudi potrebne zmogljivosti na vstopnih točkah Ceršak in Šempeter. Na obeh vstopnih točkah je za te količine stalno na voljo dovolj prostih zmogljivosti.

Navedene ukrepe dobavitelji zagotavljajo z ustreznimi pogodbenimi odnosi in urejenimi članstvi na ustreznih platformah.